

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının növbəti təntənəsi

Bu qardaşlıq dövlət başçıları səviyyəsində daha yüksək zirvələrə ucalır

Beynəlxalq münasibətlərə nəzər salanda dövlətlərarası münasibətlərin bir qayda olaraq iki dövlət başçısı arasındakı əlaqələrə söykəndiyini görürük. Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinə gəldikdə isə bu yaxınlıq eyni zamanda iki xalqın əsrlərin dərinliyindən gələn qan qohumluğu ilə bağlıdır. Türkiyə ilə Azərbaycanın möhkəm qardaşlıq və dostluq tellərini təsdiq edən yüzlərlə faktı sadalamaq mümkündür, yəni onları axtarmağa belə ehtiyac yoxdur. Bu misilsiz qardaşlığı təsdiqləyən həmin faktlar bəlkə də hər birimizin həyatından, tərcümeyi-halından keçir.

Ötən əsrin 80-ci illərində Naxçıvan-da Türkiyə ilə sərhəd boyu yaşayış məntəqələrində bəziləri Türkiyənin televiziya kanallarına baxmaq, türk musiqisini dinləmək üçün özləri xüsusi antenalar quraşdırardılar. Bu, qanunla qadağan olunmuş təhlükəli bir addım olsa da, ondan vaz keçmək mümkün deyildi. İnsanların qəlbində o taya elə böyük, güclü sevgi var idi ki, onları bu gizli addımı atmağa sövq edirdi.

O illərdə Moskva Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsində milli kadrlar kimi təhsil alan tələbələrin "himni" də Zeynəb Xanlarovanın ifa etdiyi "Sev, kardeşim" adlı türk mahnısı idi. Bu mahnını türkdilli respublikalardan olan gənclərlə birlikdə latışlar, ukraynalılar da seve-sevə oxuyardılar.

1990-cı ilin qanlı Yanvar hadisələri zamanı Türkiyə-Azərbaycan sərhədləri boyu hər iki tərəfdə yanan tonqalların alovu iki xalqın bir faciəni eyni ağrı, eyni qəzəblə yaşamasının təsdiqi kimi göylərə millənmişdi. O tərəfdən türk qardaşlarımız min il əvvəl olduğu kimi, bizim faciəmizə şərik olduqlarını alovların dili ilə ifadə edirdilər. Çünki sərhədlər bağlı idi, onları aşmaq mümkün deyildi.

Bu faktlara indi bəlkə də az adam önəm verər, bəlkə də Türkiyədə, elə bizdə də bunları bilən az adam tapılar. Lakin reallıq odur ki, bu tarixi və genetik bağlılıqlar, iki xalqın qan qohumluğu tarix boyu mövcud olub və heç bir qadağa və məhrumiyətlər, aramızda divar kimi çəkilən tikanlı sərhədlər bu qardaşlığın gücünü sarsıda, onu zəiflədə bilməyib.

Bu il oktyabrın 26-da Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın birlikdə iştirak etməsi də əsrlərin dərinliyindən gələn bu qardaşlığın dövlət başçıları səviyyəsində yüksəklərə qaldırılmasının təzahürlərindən biridir.

Xatırladaq ki, bu, Türkiyə Prezidentinin Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş torpaqlarına ikinci səfəridir. Dörd ay bundan əvvəl o, Şuşa şəhərində olmuşdu. Birinci görüşdə imzalanan Şuşa Bəyannaməsi tarixi bir sənəd kimi iki dövlətin əlaqələrini beynəlxalq müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırmışdır.

Sonuncu görüşdə Zəngilan rayonunun Ağal kəndində hər iki Prezident

mətbuata birgə bəyanatla çıxış etmişlər. Azərbaycan Prezidenti Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının açılışında iki dövlət başçısının birgə iştirakını birliyimizin və gücümüzün göstəricisi kimi belə qiymətləndirmişdir: "Türkiyə və Azərbaycan iki qardaş ölkə kimi hər zaman bir-birinin yanındadır".

Türkiyə Prezidenti bununla bağlı mövqeyini bəyanatında belə təsdiqləmişdir: "Ən önəmlisi, Şuşa Bəyannaməsi ilə strateji müttəfiqlik səviyyəsinə çatdırdığımız əlaqələrimizi daha necə inkişaf etdirə biləcəyimizi müzakirə etdik. Bir millət, iki dövlət olmağın verdiyi ortaq şüur və ruhla hərəkət edirik".

Maraqlısı odur ki, müəyyən qüvvələr iki dövlətin əsrlərin dərinliyindən gələn qardaşlığını regional təhlükə kimi qiymətləndirməyə cəhdlər edir, bunun qarşısını almaq üçün davamlı surətdə müəyyən addımlar atır. Ən çox bu birlikdən narahat olan işğalçı Ermənistan və onu oyuncaq kimi ambisiyalarının quluna çevirən çoxmilyonlu erməni diasporudur.

Türkiyə-Azərbaycan münasibətlərinə gəldikdə isə bu əlaqələr bir qayda olaraq iqtisadi müstəvidə inkişaf edir. Azərbaycan Prezidenti mətbuata bəyanatında bu iqtisadi əlaqələrə toxunmuş, Zəngəzur dəhlizinin bütün Türk dünyasını birləşdirəcəyini qeyd etmiş, böyük avtomobil yolunun təməlinin birlikdə qoyulduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının növbəti təntənəsi

Bu qardaşlıq dövlət başçıları səviyyəsində daha yüksək zirvələrə ucalır

Əvvəli 1-ci səh.

Dövlət başçısı azad edilmiş torpaqlarda fəaliyyət göstərən Türkiyə şirkətlərinə təşəkkür etmişdir: “Onların yorulmaz səyləri nəticəsində bu gün bu bölgədə yollar salınır, dəmir yolları çəkilir, tunnellər tikilir, infrastruktur la-

yihələri gerçəkləşir. Bu, bir daha bizim birliyimizin, qardaşlığımızın təcəssümüdür”.

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan bəyanatında Azərbaycanın işğaldan azad edilən bölgələrinin qısa müddət ərzində dirçəldiyini, sürətlə inkişaf etdiyini diqqətə çatdırmış, Azərbaycan Prezi-

dentinin bu istiqamətdə atdığı addımları qürurla belə qiymətləndirmişdir: “Bu, hər igidin, hər siyasətçinin işi deyil. Bu qədər qısa müddətdə bu investisiyaları yatırmaq, bu işləri həyata keçirmək, inanıram ki, doğma yurtdan ayrılmağa məcbur qalmış azərbaycanlı qardaşla-

rım üçün buradan bir müjdə vermək imkanı yaradır”.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Füzulini bir tərəfdən Şuşa, digər tərəfdən də cənub sərhədi boyunca Ağbend, gələcəkdə isə Naxçıvanla birləşdirəcək yolların inşa edildiyini gördüyünü, bu kommunikasiyaların bölgədə çoxtərəf-

li daşımaların əsasını təşkil edəcəyini bildirmişdir: “Azərbaycan bütün dünyaya örnək olacaq inkişaf modeli ilə bu bölgənin inkişafı üçün fəaliyyətini davam etdirir. Burada hər şeydən əvvəl təməlini qoyduğumuz, - bir az əvvəl cənab Prezidentin də dediyi kimi, - istər tunnellər, istər yol ötürücüləri, istər avtomobil yolları bərpa işlərinin sürətlə həyata keçirilməsi baxımından çox önəmlidir. Bu fəaliyyətə liderlik edən İlham qardaşımı və əməyi keçən hər kəsi ürəkdən təbrik edirəm”.

Qeyd edək ki, sonuncu səfər çərçivəsində keçirilən görüşlərdə ikitərəfli əlaqələr və regional proseslər ətrafı müzakirə olunmuş, davamlı sülhü təmin edə bilən geniş imkanların mövcudluğu etiraf edilmiş, bu inkişafdən İran, Gürcüstan, Ermənistan da daxil olmaqla, Azərbaycanın bütün qonşularının faydalana biləcəyinə diqqət yetirilmişdir. Ərdoğan bəyanatında demişdir: “Bu məsələlərdə Ermənistan Azərbaycan ilə problemlərini həll etmək istiqamətində səmimi bir iradə göstərməlidir. Əgər Azərbaycan ilə bağlı səmimi iradə ortaya qoyarsa, Türkiyənin Ermənistan ilə əlaqələrinin də normalaşması üçün bir maneə qalmayacaq. Bütün bölgə üçün birlikdə qurulacaq firavan gələcəyi kiçik hesablara və daxili siyasətə qurban vermək vaxt itkisi mənasına gələcək”.

***Bahadur İMANQULİYEV,
“Azərbaycan”***